

Emil Jurcan predstavio je projekt rekonstrukcije Maloga rimskog kazališta u Puli. Arheološkim istraživanjima toga spomenika započeo je 2013. proces revitalizacije muzejskoga dijela pulske povijesne jezgre. Tijekom narednih sedam godina autor je sudjelovao u kompleksnom procesu istraživanja i projektiranja samoga kazališta, kao i okoliša obližnje zgrade Arheološkoga muzeja Istre, prilikom čega se dizajn budućega rješenja ispreplitao s novim arheološkim otkrićima i modificirao kako bi obuhvatio i povezo u cjelinu zatečene povijesne slojeve: rimske arheologije, mletačke utvrde, austrijskih građevina, vojnih tunela, kao i projekte koji se paralelno izvode na istom području, poput revitalizacije podzemnih tunela, šetališta i novoga uspona na Kaštel, rekonstrukcije zgrade Arheološkoga muzeja i rasvjete cjelokupnoga područja.

Igor Jovanović

Radionice u sklopu projekta *Mehanizam za informiranje zajednica pogođenih sukobom Međunarodnoga rezidualnog mehanizma za kaznene sudove Ujedinjenih naroda*, 21. studenoga i 19. prosinca 2020.

U organizaciji programa Mehanizma za informiranje zajednica pogođenih sukobom (PMI) Međunarodnoga rezidualnog mehanizma za kaznene sudove Ujedinjenih naroda (Mehanizam) i u suradnji s Europskom udrugom nastavnika povijesti Euroclio i Hrvatskom udrugom nastavnika povijesti (HUNP) održane su 21. studenoga i 19. prosinca 2020. dvije radionice za hrvatske učitelje i nastavnike – edukatore povijesti o korištenju arhive Međunarodnoga kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i Mehanizma u svrhu kreacije nastavnih materijala. U edukaciji su aktivno sudjelovali i učitelji i nastavnici povijesti iz Istarske županije: Valentina Anić Miletović, Igor Jovanović, Dijana Muškardin i Sara Žerić.

Projekt je nastao iz potrebe stvaranja uvjeta za obrazovanje mladih u bivšoj Jugoslaviji o činjenicama koje su se dogodile tijekom sukoba devedesetih godina dvadesetoga stoljeća. Kroz projekt *Informativni program Mehanizma* želi se omogućiti stvaranje skupine edukatora obučeni za kreiranje nastavnih materijala na osnovi arhivske građe Mehanizma i MKSJ-a. Međunarodni rezidualni mehanizam za kaznene sudove osnovan je 2010. da bi preuzeo obavljanje određenih funkcija MKSJ-a i Međunarodnoga kaznenog suda za Ruandu (MKSR),

koje se moraju obavljati i nakon njihova zatvaranja (tzv. rezidualne funkcije: suđenje i ustupanje predmeta nacionalnim pravosuđima, zaštita svjedoka i žrtava, nadzor nad izvršenjem kazni te pomilovanjem i ublažavanjem kazni, pružanje pomoći nacionalnim pravosuđima te čuvanje i vođenje arhiva).

Program PMI inicijativa je Međunarodnoga rezidualnog mehanizma za kaznene sudove, u partnerstvu s Europskom unijom i vladom Švicarske, čiji je cilj da se zajednice u državama bivše Jugoslavije bolje upoznaju i bolje razumiju činjenice o zločinima počinjenim na tom području za vrijeme sukoba devedesetih godina prošloga stoljeća. Cilj je edukacije produbljivanje stručnosti i znanja učitelja i nastavnika povijesti u zemljama bivše Jugoslavije, da bi svojim učenicima na kvalitetan i utemeljen način mogli predavati o ratovima iz devedesetih godina i zločinima počinjenim u tom razdoblju. Po završetku obuke učitelji i nastavnici steći će veću stručnost za pripremu zanimljivih, činjenično utemeljenih predavanja o nedavnoj prošlosti regije, uz pomoć dokumenata i sudski utvrđenih činjenica preuzetih iz predmeta MKSJ-a i Mehanizma. Radionice i nastavni materijal pripremljeni su u suradnji s Euroclijom i udrugama učitelja i nastavnika povijesti u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Kosovu, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji.

Radionice su se odvijale *online*, pomoću platforme Zoom i u dva dijela. U radionicama od 21. studenoga 2020. održane su edukacije učitelja i nastavnika o načinima pretraživanja i korištenja arhive Mehanizma i MKSJ-a. Edukaciju je držala Anisa Sućeska Vekić, koordinatorica PMI-ja za rad s mladima. Drugi je dio radionice 21. studenoga bio posvećen radu s učiteljima i nastavnicima o načinima izrade materijala koji bi se mogli rabiti u učionicama uz odgovarajuće teme, a na osnovi pretraživanja arhive. Rad s učiteljima i nastavnicima potpomognuli su i olakšali Eurocliovi treneri iz zemalja regije i predstavnici nacionalnih udruga nastavnika povijesti (Bosna i Hercegovina – Arna Daguda Torlaković i Admir Ibričić, Crna Gora – Igor Radulović i Miloš Vukanović, Hrvatska – Igor Jovanović, Kosovo – Donika Xhemajli, Sjeverna Makedonija – Mire Mladenovski i Srbija – Nataša Kostić i Emina Živković). Koordinator je popodnevnoga rada bio Rodoljub Jovanović, međunarodni stručnjak za razvoj edukativnih materijala i metodologije sa Sveučilišta u Bilbau.

Druga je (*follow-up*) radionica održana 19. prosinca 2020., gdje su hrvatski učitelji i nastavnici pripremili primjere nastavnih jedinica s popratnim materijalima, a u skladu s pristupom „nastava za razumijevanje“. Održane su 10-minutne prezentacije, nakon kojih je slijedio rad u grupama i diskusija oko

prezentacija, praćena konstruktivnim sugestijama i regionalnim pristupom. Grupne su se diskusije odvijale u zasebnim virtualnim sobama (*breakout rooms*). Evaluacija prezentacija održana je u digitalnom alatu mentimeter pod naslovom „5+“ i „Savjet kolega“. Primjere su nastavnih jedinica učitelji i nastavnici izradivali samostalno ili u paru. Teme koje su obrađene bile su: Dubravko Aladić, „Djeca u ratu“; Ivana Ćurić, „Kulturocid“; Josip Naglič, „Humanitarna pomoć i humanitarne organizacije u optužnicama“; Marko Rajić, „Život nakon odslužene kazne“; Hano Uzeirbegović, „Tko sam ja“; Sara Žerić, „Svakodnevni život djece u ratom zahvaćenom prostoru“; Valentina Anić Miletović i Dijana Muškardin, „Život u ratu“; Ana Azenić i Marija Bučanović, „Kulturocid“; Hrvoje Knežević i Anita Vodopivec, „Kulturocid – uništavanje kulturnih i vjerskih objekata“; Josip Paulić i Vedran Ristić, „Kulturocid – uništavanje vjerskih i kulturnih objekata“ te Nikica Torbica i Ozana Vignjević, „Život nakon rata“.

Igor Jovanović

Znanstveni simpozij 200 godina Katastra Franje I. u Istri, Pula, 11. prosinca 2020.

Povodom dvjestote godišnjice izrade Katastra Franje I. u Istri, 11. prosinca 2020. održan je znanstveni simpozij *200 godina Katastra Franje I. u Istri* u organizaciji Istarskoga povijesnog društva, Centra za interdisciplinarna arheološka istraživanja krajolika Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli i Gradske knjižnice i čitaonice Pula. Cilj je simpozija bio ukazati na važnost Katastra Franje I. kao povijesnoga izvora. Poučen iskustvom raznolikih i nepouzdanih sustava naplate poreza na zemljište na osnovi Milanskoga, Terezijanskoga i Jozefinskoga katastra, car Franjo I. 1806. pristupa novoj, temeljito pripremljenoj izmjeri cijele Monarhije. Cilj uvođenja takozvanoga Stablnoga katastra bio je da godišnja porezna stopa na zemljište i zgrade bude postotno jednaka i stabilna za sve pokrajine, okruge, kotare i općine te za svakoga poreznog obveznika. Na simpoziju je sudjelovalo šest izlagača, čitav program održan je virtualno na platformi Zoom, a moderatori su bili Mihovil Dabo i Sara Popović.

Prva je izlagačica bila Mirela Altić, koja je sudjelovala temom „Preteče i uzori Franciskanskog katastra Istre“, gdje je razmatrala preteče i uzore Katastra s težištem na njegovo metodološko ishodište u milanskom